

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

семінарських занять постає доволі складним у плані організації та проведення, але й водночас корисним, для студентів.

Специфічною є також й організація процесу планування та проведення студентами-практикантами уроків у школі. Зазвичай такий процес розпочинається з укладання плану уроку та складається з декількох етапів:

- Попереднє обговорення структури та змісту уроку.

Зазвичай на цьому етапі присутні вчитель, студент-практикант та методист.

Процедура етапу наступна: студент презентує проект уроку з усією супровідною інформацією вчителю та методисту, надає детальний опис усіх видів діяльності, які планує провести під час уроку, орієнтовний розподіл часу й очікувані результати уроку.

- Проведення уроку.

Присутні на уроці: вчитель, інші студенти-практиканти, методист.

- Обговорення результатів уроку.

Присутні: вчитель, студент-практикант, методист.

Процедура: спершу, студент-практикант, який проводив урок, здійснює самоаналіз, потім інші студенти-практиканти діляться думками про відвідане заняття. Відтак в обговорення вступає вчитель, який дає власну оцінку усьому, що відбувалось на уроці, останнім урок аналізує методист. Врешті, методист заповнює форму звіту про відвідане заняття, виставляючи бали за структуру уроку та її наповнення, загальний бал звіту складає підсумкову оцінку роботи студента-практиканта на уроці. Загалом, протягом періоду практики студенти-практиканти зобов'язані провести щонайменше три заняття за такою схемою.

Представлений вище досвід організації педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови може стати у нагоді й вітчизняним ВНЗ і може бути запозичений, зокрема, шляхом збільшення тривалості педагогічної практики, а також комбінування періодів перебування у школі з систематичними заняттями в університеті, що надасть студентам-практикантам можливість органічно поєднувати теорію і практику, ділитися досвідом з одногрупниками та отримувати кваліфіковану консультаційну підтримку протягом усього періоду практики.

Література

1. A comparative overview of teaching practice in Porto University (Portugal) and Uman State Pedagogical University (Ukraine) / Т. Piontkovska. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/2391/1/Teaching_%20practice%20.pdf

2. The official web-site of the Faculty of Arts of the University of Porto [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://sigarra.up.pt/flup/pt/web_page.inicial

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ПИСАТИ ЗАМІТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ МОВНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Компаній О. В.

Херсонська академія неперервної освіти, Україна

В останні роки перед загальноосвітніми навчальними закладами для дітей особливо гостро постала проблема виховання високо розвинутих, активних громадян нашої країни, які вільно висловлюють свої думки в різних сферах діяльності. Особливе значення в реалізації цього завдання має такий компонент мовної освіти школярів, як формування уявлень про жанровому своєрідності української мови.

Як правило, в початковій школі учні знайомляться в епістолярним жанром, запискою, запрошенням тощо. Спостереження свідчить, що, незважаючи на широту використання, малодослідженою залишається замітка.

Джерелознавчий аналіз засвідчив, що замітка визначається як «повідомлення про якусь важливу і нову подію або факт» [1, с. 191]. До основних її особливостей, по-перше, відносяться чітка структура тексту. Дуже часто при структуруванні використовується так званий принцип перевернутої піраміди, де в верх – це позначення фактів подій, а низ – це додаткова інформація про цю подію, розташована від найбільш важливих до найменш значущих. Згідно цьому, автор повідомляє, що сталося, коли, де, з ким, як, чому, виділяючи головну думку. По-друге, цей жанр ґрунтується на достовірності фактів, його новизні, відрізняється невеликим об'ємом, містить нову, актуальну інформацію, яскравий заголовок, вимагає стислого, лаконічного, чіткого викладу матеріалу [2].

Зазначимо, що із заміткою діти знайомляться на завершальному етапі початкової мовної освіти, тобто в 4 класі. На початку необхідно за допомогою пропедевтичних завдань ознайомити із значенням цього тексту, місцем розташування та сформулювати перші вміння – створювати за зразком.

- Прочитайте мовчки невеликий текст. Подумайте, з якою метою він застосовується. Визначте про яку проблему розповів автор? Чи знаєте як називаються такі невеличкі тексти? В якому інформаційному засобі (телевізор, газета, книга) можна їх знайти? Як ви гадаєте, з якою метою він застосовується?

Погодні аномалії дошкуляють не лише людям, але й тваринам. Так, у Харківському зоопарку спеціалісти розповіли нам, що гімалайські ведмеді довго не могли залягти в зимову сплячку, бо термометр узимку показував плюсову температуру. Тільки після того, як до України прийшли морози, ведмеді нарешті заснули і на якийсь час полишили мрії повернутися в Гімалаї.

Прочитайте іншу замітку, яка була зроблена під час подорожі, оскільки в дорозі зустрічається багато цікавого, нового, захоплюючого. А хто-небудь з вас робив дорожні замітки про побачене? Де можна зустріти таку замітку? Які речення застосовуються в тексті? З яких головних членів складаються?

Гори дюн. Риб'ячий запах. Море. Його невірність і приплив. Гори кошиків. Костюм: широкий плащ, довга кофта, маленька кругла шапка.

- Напишіть замітку за зразком.

Інший етап передбачає створення замітки з урахуванням змістовно-композиційних та лінгвостилістичних особливосте: будувати її відповідно запропонованій або самостійно сформульованій темі; включати в зміст замітки відповіді на питання що? де? коли? з ким і як трапилось? та висловлювати своє відношення до повідомленого. Продемонструє урок.

Первинне знайомство з жанром замітка: В холі нашої школи висить оголошення: «В цьому році наша школа продовжує випускати газету «Перерва». Кожен з вас може прийняти участь у випуску чергового номера. Напишіть для рубрики «Новини з класу» дещо про ваш клас. Надсилайте свої замітки в шкільну газету». Як ви гадаєте, що таке замітка? (це коротке повідомлення про якийсь факт чи подію, в якому автор висловлює своє ставлення до неї)

Ознайомлення із зразковим текстом, його структурний і мовний аналіз: Прочитайте текст. Кому, на вашу думку, він адресований? Для кого його створював автор?

У грудні в нашому 5 «а» класі пройшов конкурс «Знавці історії». Було сформовано 4 команди: «Троя», «Фараони», «Еллада» та «Історики».

В результаті наполегливої інтелектуальної боротьби виділилися сім знавців історії, які були найактивнішими в усіх турах цієї непростой гри. На загальну думку всіх граючих і вчителі історії, кращим гравцем став Трутуть Іван, який приніс своїй команді максимальну кількість балів завдяки блискучим відповідям. Конкурс був захоплюючим і корисним.

- З яких частин складається цей текст? (вступ, основна частина, закінчення) Які питання можна поставити до вступу, основної частини? (що? де? коли? як?) Що виражається в заключній частині? (відношення автора) Які речення застосовуються в тексті? (розповідні)

- Прочитайте текст. Про які факти в ньому розповідаються? Знайдіть речення, в котрих вказується: що, де, коли сталося? Підкресліть слова і словосполучення, що виражають авторське відношення до повідомлення.

Написання тексту: Сьогодні в газету «Перерва» ми напишемо замітку про те, як ви прибирали клас, тобто як пройшла робота.

- Чому хочеться розповісти про цю роботу? (Весело працювати всім разом. Приємно робити своїми руками.) Це буде основна думка вашого твору. Як можна озаглавити замітку? (Добре попрацювали! Дружна робота. Як ми прибирали клас) Які з цих заголовків висвітлюють основну думку? Що важливо виразити при написанні замітки? (своє відношення) Поставте запитання, на які потрібно буде відповідати, щоб вийшла розповідь про прибирання класу. (Яке завдання отримали? Що принесли з собою? З яким настроєм працювали? Як змінився клас?) Які моменти запам'яталися? (Відбирається те, що відповідає основній думці) Про що треба розповісти детально? Складіть план своєї розповіді (учні зачитують свої плани)

- Ви вже знаєте, що замітка складається з трьох частин: початку, основної частини і кінцівки. Про що можна сказати на початку твору? (коли, де, як підготовлювалися) Про що ви писатимете в основній частині? (що сталося, як працювали) Як закінчити твір? (виразите своє відношення до того, що ви зробили)

Самостійне написання замітки.

Засвоївши теоретичні та практичні основи створення жанру-замітка, учні практикуються в самостійній її побудові.

Отже, досягнення якісних змін у формуванні вмінь створювати жанр у формі замітки залежить від дотримання послідовної, поетапної роботи: від пропедевтичної роботи, що передбачає усвідомлення значення замітки та її місце розташування, створення за зразком через формуванням

умінь складати цей жанр, враховуючи змістовно-композиційних та лінгвостилістичних особливостей до самостійної роботи.

Література

1. Методика преподавания русского языка в школе глухих / под ред. Л.М. Быковой. – М. : Гуманит. изд. центр Владос, 2002. – 400 с.
2. Мигунова С.С. Методика работы над информационной заметкой на уроках русского языка [Электронный ресурс] / С.С. Мигунова. – Режим доступа: http://elibrary.ru/download/elibrary_17909634_12824532.pdf

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

Кондратюк С. М.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Формування особистості, її якісні зміни проходять в діяльності, зокрема в пізнавальній, в основі якої є співробітництво учнів в головному для них виді діяльності – навчанні. У процесі колективної навчально-пізнавальної діяльності відбувається розвиток пізнавальних інтересів учнів, на основі чого можна формувати такі риси особистості, як пізнавальна самостійність і активність, колективізм, відповідальність, а також можливість взаємозв'язаного формування творчого і відповідального становлення до власного здоров'я.

Професійна підготовка вчителя початкової школи до формування пізнавальної активності молодших школярів на уроках «Основи здоров'я» повинна являти собою упорядковану сукупність взаємопов'язаних та взаємозумовлених структурних компонентів, а саме:

- мотиваційно-ціннісний – сформованість професійно-педагогічної спрямованості на формування пізнавальної активності молодших школярів у процесі професійної педагогічної діяльності;

- когнітивний – сукупність психолого-педагогічних знань, оволодіння якими забезпечує теоретичну готовність учителя до процесу формування пізнавальної активності молодших школярів у професійно-педагогічній діяльності;

- процесуальний – сукупність умінь, якість засвоєння яких необхідна для реалізації формування пізнавальної активності молодших школярів, успішного та адекватного розв'язання різноманітних педагогічних ситуацій;

- аналітико-результативний – передбачає аналіз, осмислення, самоаналіз виконаної роботи, що вимагає критичності мислення, здатності до оціночних суджень, рефлексії та корекції результатів власної діяльності.

Педагог в роботі повинен використовувати прийоми навіювання, роз'яснення, переконання, застосовувати індивідуальні та групові види роботи, звертати увагу учнів на те, що вони мають простежити як визначатимуть ознаки під час практичної роботи за допомогою правила-орієнтира, щоб наприкінці уроку вони могли зробити самостійний висновок:

- «Розгляньте уважно цей предмет (групу предметів)»;

- «Визначте з яких частин він складається, (за якими критеріями об'єднані предмети)»;

- «Опишіть кожну частину (предмет) за формою, величиною, забарвленням та іншими особливостями».

Безпосередньо під час практичних видів занять учнів навчити визначати складові фізичного здоров'я. Ефективному проведенню цієї роботи значною мірою сприяє застосування таких методичних прийомів як використання порівняння (вчитель дає зразок розмірковування «А я б про це сказала так...») та введення слів-опор («Здорова людини – це людина, в якій...»).

Щоб розширити сферу сприймання і забезпечити досконаліше вивчення матеріалу, крім зорового, вчитель використовує інші аналізатори, а саме: – вимірювання зросту, ваги тіла, вимірювання частоти пульсу в стані спокою, спостереження за зміною частоти пульсу після навантаження. Такі види роботи активізують асоціативне мислення, сприяють розвитку чуттєвої пам'яті, що значною мірою сприяє накопиченню «банку даних» про об'єкти та способи одержання інформації.

У підсумковій частині уроку 90% учнів точно зроблять висновки про те, які ознаки відносяться до зовнішніх, як правильно їх визначати.

У ході експериментального дослідження при проведенні нетрадиційних уроків, на яких головною метою було здійснення міжпредметних зв'язків, акцентувалась увагу учнів на тому, що